AWTORITÀ TAD-DJAR

OTTUBRU 1985

1984 - 1985

G. Naudi

AWTORITA TAD-DJAR

Rapport Ta' Hidma
Bejn l-1 t'Ottubru 1984
u t-30 ta' Settembru 1985

Estimi Ta' Dhul u Nfieq
Bejn l-1 t'Ottubru 1985
u t-30 ta' Settembru 1986

MHEJJIJA SKOND PARAGRAFU 11 U PARAGRAFU 13 TA' L-ATT XV TA' L-1976 DWAR L-AWTORITA TAD-DJAR

IS-SITT HARGA

W E R R E J

Paġna

I. DAĦLA 1

II. GĦANIJIET 1

III. AMMINISTRAZZJONI 1

IV. ATTIVITAJIET 2

V. TQASSIM TA' BINI TAL-GVERN 2

A. ALLOKAZZJONI TA' POSTIJIET TAL-GVERN 3

B. BINI ĠDID 3

Ċ. POSTIJIET LI KIENU TAS-SERVIZZI INGLIŻI 3

D. ĦARSA 'L QUDDIEM 3

VI. ART GĦALL-BINI TA' DJAR 3

A. ĦRUĠ TA' ARTIJIET ĠODDA (IS-SEBA' ĦARĠA) ... 4

B. KUNTRATTI U KONVENJI FUQ ARTIJIET MAĦRUĠA FIS-SNIN TA' QABEL 4

Ċ. BĊEJJEĊ TA' ART LI JINTELQU MINN MIN IKUN ĦADHOM 4

VII. ŻJARAT FUQ IL-LOK TAX-XOGĦOL 5

RAPPORT FINANZJARJU 1984 - 1985 12

ESTIMI TA' DĦUL U INFIEQ 1985 - 1986 21

A W T O R I T A' T A D - D J A R

I. DAHLA

Dan huwa s-sitt Rapport li hejjiet l-Awtorita' tad-Djar minn kemm ilha li ġiet imwaqqfa. Ir-Rapport huwa ġabra ta' attivita' tal-Awtorita' tad-Djar matul dawn l-ahhar tnax-il xahar, u jirraporta hidmiet fl-oqsma ta' ghoti ta' bċejjeċ ta' art ghal bini, bejgh ta' djar tal-Gvern, modifikazzjoni ta' bini mholli mis-servizzi Ingliżi f'postijiet residenzjali, bini ġdid iehor, u allokazzjoni ta' postijiet tal-Gvern b'kera baxx lil familji fil-bżonn.

II. GHANIJIET

Bis-sahha tal-Att Numru XV tal-1976, l-Awtorita' tad-Djar inghatat setghat direttament mill-Parlament permezz tal-Ministru tad-Djar, sabiex:

(a) Tkompli ittejjeb il-qaghda fil-qasam tad-djar f'Malta u f'Ghawdex.

(b) Taghti pariri lill-Gvern fit-tfassil ta' skemi ġodda fil-qasam tad-Djar, u biex titwettaq il-'policy' tal-Gvern f'dan l-istess qasam.

(ċ) Tibni, tbiegh, tqassam bċejjeċ ta' art b'ċens moderat hafna, kif ukoll talloka postijiet tal-Gvern lil gharajjes u miżżewġin bi prezzijiet sussidjati.

(d) Thaddem skemi tal-Gvern bil-ghan li kull familja jkollha darha u tghin bl-ghoti ta' sussidji kemm fuq il-prezz tal-bejgh kif ukoll fuq l-imghax tas-self li jsir.

(e) Tiżviluppa jew tiehu hsieb l-iżvilupp ta' kull art ghal skopijiet ta' residenza jew kummerċjali.

(f) Taddotta skemi ta' dhul u nfieq ghas-sena finanzjarja li tibda fl-ewwel t'Ottubru ta' kull sena u tispiċċa fit-30 ta' Settembru tas-sena ta' wara sabiex tibni fondi biżżejjed ghall-iffinanzjar ta' proġetti fil-qasam tad-djar.

III. AMMINISTRAZZJONI

Bord ta' tlieta minn nies mahtura mill-Prim Ministru fuq il-pariri tal-Ministru tax-Xogholijiet u Djar reġa mexxa l-hidma kollha tal-Awtorita' tad-Djar fit-tnax-il xahar li ghaddew. Il-Bord, li, ghad-disa' darba kien mahtur bl-istess persuni, kellu lis-Sur Leone Fenech bhala Chairman
u s-Sinjuri Lewis Glanville
u Raphael Mamo bhala Membri.

Il-Bord kellu bhala Segretarju lis-Sur G.V. Bilocca u bhala Uffiċċjal Finanzjarju lis-Sur G. Naudi.

In-numru ta' uffiċjali li jaħdmu mal-Awtorita' tad-Djar kien 31 fl-aħħar ta' Settembru 1985. Skeda I fin-nofs ta' dan il-ktejjeb juri kif dawn il-ħaddiema huma mqassma fil-friegħi ewlenin tal-Awtorita' tad-Djar.

Wieħed jista' jinnota kif l-Awtorita' tad-Djar ħadet ħsieb li iddaħħal magħha studenti-ħaddiema fl-oqsma kollha tat-tmexxija sabiex, biż-żmien, it-tagħlim u t-taħriġ li qegħdin jieħdu illum ikunu ta' vantaġġ fl-amministrazzjoni 'l quddiem.

Wara sena, deher aktar ċar ukoll illi l-uffiċċjal tal-Awtorita' tad-Djar stazzjonat f'Għawdex kien hemm il-ħtieġa tiegħu billi huwa ta dik l-għajnuna kollha meħtieġa mill-Għawdxin biex huma inqdew bla ma kellhom bżonn jinżlu Malta. Sadattant, qed isiru l-aħħar arranġamenti sabiex l-Għawdxin li għandhom bċejjeċ ta' art taħt l-Iskema tal-'Home Ownership' ġewwa Għawdex jibdew iħallsu ċ-ċnus fuq dawn l-artijiet direttament għand dan l-uffiċċjal.

Matul din is-sena li għaddiet sar ukoll eżerċizzju mill-Awtorita' tad-Djar dwar ix-xogħol li qiegħed isir illum u dak li huwa maħsub għall-ġejjieni u dwar in-numru ta' uffiċċjali meħtieġa sabiex iwettquh.

IV. ATTIVITAJIET

Bejn l-1 t'Ottubru 1984 u t-30 ta' Settembru 1985, il-Bord tal-Awtorita' tad-Djar żamm 53 laqgħa.

Saru laqgħat oħra mal-Ministru tax-Xogħolijiet u Djar bil-għan li l-Bord jingħata direttivi u pariri siewja għat-twettieq ta' ħidmet l-Awtorita'.

Il-Bord u uffiċċjali tal-Awtorita' tad-Djar iltaqgħu ħafna drabi wkoll ma' uffiċċjali tad-Dipartiment tax-Xogħolijiet Pubbliċi, tal-Bank Ċentrali ta' Malta, tal-Korporazzjoni Lohombus, u tad-Dipartiment tal-Artijiet. Dawn il-laqgħat saru sabiex l-Awtorita' tippjana aħjar ix-xogħol tagħha fit-titjib ġenerali tal-qagħda tad-djar f'Malta u f'Għawdex.

Sar użu komuni tas-servizzi u t-tagħrif taż-żewġ naħat matul dawn il-laqgħat, u wieħed jista' jgħid bla tlaqlieq illi inkiseb riżultat pożittiv ħafna permezz ta' dawn il-laqgħat wiċċ imb'wiċċ.

Membri tal-Bord u uffiċċjali tal-Awtorita' tad-Djar dehru bħala osservaturi waqt laqgħat oħra ta' għaqdiet kostitwiti bil-għan li jiġi segwit dak li jkun jingħad dwar il-qasam tad-djar.

V. TQASSIM TA' BINI TAL-GVERN

Kif aċċenna l-Prim Ministru f'diversi okkażjonijiet dan l-aħħar, huwa stmat illi hawn f'Malta madwar 1,700 familja li jeħtieġu residenza aktar xierqa. Minn stħarriġ li kienet għamlet l-Awtorita' tad-Djar, jidher illi dawn il-familji huma mifruxa l-aktar lejn in-nofsinhar u lejn l-ilvant ta' Malta. Dehra aħjar ta' din il-firxa fl-ibliet u rħula Maltin tinsab murija

fi Skeda II fil-paġni tan-nofs ta' dan ir-Rapport.

A. ALLOKAZZJONI TA' POSTIJIET TAL-GVERN

Bħas-snin ta' qabel, l-Awtorita' tad-Djar ħadet ħsieb talloka b'kera postijiet vojta tal-Gvern lil familji li jkunu fil-bżonn ta' akkomodazzjoni aħjar. Għaldaqstant, matul it-tnax-il xahar bejn Ottubru 1984 u Settembru 1985, numru ta' familji nqdew b'dan is-servizz billi ngħataw appartamenti f'diversi rħula u bliet f'Malta u f'Għawdex taħt il-'policy' tal-Awtorita' tad-Djar kif approvata mill-Gvern. Skeda III fil-paġni tan-nofs tiġbor fiha tagħrif dettaljat dwar fejn sar dan it-tqassim.

B. BINI ĠDID

Id-Dipartiment tax-Xogħolijiet kompla bil-proġetti ta' bini ġdid fil-Gżira, u fil-Belt (Ta' Liesse), u bit-twaqqigħ u tiswijiet tal-kerrejjiet u bini qadim ieħor f'Birkirkara (Il-Laqxija), l-Isla u Ħal-Qormi. Il-għan ewlieni ta' dawn il-proġetti huwa li jitlestew postijiet moderni u sbieħ biex jinkrew b'kera rħisa lill-familji Maltin.

Ċ. POSTIJIET LI KIENU TAS-SERVIZZI INGLIŻI

Ħaddiema tax-Xogħolijiet baqgħu għaddejjin ukoll bil-ħidma tagħhom fl-irranġar tal-blokki ta' bini li kienu jintużaw mis-Servizzi Ingliżi fl-Imtarfa, illum magħruf aħjar bħala Belt il-Ġmiel. Għandhom jitlestew dalwaqt madwar 18-il post residenzjali oħra ma' li hemm diġa' f'din il-belt ġdida, kif ukoll skejjel, ċentru ċiviku, ħwienet u faċilitajiet sportivi f'dan il-lokal, li barra li se jsebbħu l-ambjent se jkunu ta' servizz aħjar għar-residenti t'hemmhekk.

D. ĦARSA 'L QUDDIEM

Bħas-snin ta' qabel, l-Awtorita' tad-Djar se tibqa' tagħti l-kontribut siewi tagħha għat-titjib fil-qagħda ta' dawk il-familji li jeħtieġu akkomodazzjoni aħjar. Dan il-għan jista' jitwettaq billi l-Awtorita' tkompli tieħu ħsieb li jsiru dawk il-modifikazzjonijiet u l-irranġar meħtieġ ta' propjeta' li tħalliet mis-Servizzi Ingliżi sabiex din tkun tista' wara tingħata għal użu bħala residenzi.

Barra minn hekk, l-Awtorita' tad-Djar sejra tkompli wkoll bil-ħidma tagħha f'dawk li huma allokazzjonijiet ta' postijiet tal-Gvern li qegħdin u li se jinbnew mid-Dipartiment tax-Xogħolijiet. Il-kuntatt kontinwu li iżżomm l-Awtorita' tad-Djar mad-Dipartiment tax-Xogħolijiet jiżgura li issehh sew din il-ħidma.

Xogħolijiet ta' bini mibdija diġa' fil-Belt (Triq San Ġużepp u Triq ir-Repubblika), il-Furjana, l-Isla, Ħal-Qormi, l-Gżira, Birkirkara, Bighi u Kalafrana mid-Dipartiment tax-Xogħolijiet se jibqgħu sejrin bla heda anki għall-1986.

VI. ART GĦALL-BINI TA' DJAR

Tul din l-aħħar sena, l-Awtorita' tad-Djar baqgħet miexja bil-programm

ta' għoti b'ċens sussidjat ta' bċejjeċ ta' art taħt l-Iskema tal-"Home Ownership".

A. ĦRUĠ TA' ARTIJIET ĠODDA (IS-SEBA ĦARĠA)

Fis-7 u fl-14 ta' Ġunju 1985, ixxandru fil-Gazzetta tal-Gvern 331 biċċa art f'Malta u 72 oħra f'Għawdex sabiex jingħataw b'ċens taħt l-Iskema tal-"Home Ownership". B'kollox 748 ruħ applikaw għal dawn l-artijiet, kif jidher minn Skeda IV fin-nofs ta' dan ir-Rapport.

Wara li tlesta x-xogħol ta' allokazzjoni ta' dawn l-artijiet, l-Awtorita' tad-Djar ħasbet sabiex tagħti opportunita' oħra lill-pubbliku illi japplika għal xi wħud minn dawn il-bċejjeċ ta' art li baqgħu vojta. Dan il-pass ittieħed wara li l-Awtorita' rċeviet xi talbiet mingħand nies għal dawn l-artijiet, u għalhekk ġie deċiż li dawn jitqassmu bl-aktar mod ġust billi joħroġ avviż ieħor għalihom.

B. KUNTRATTI U KONVENJI FUQ ARTIJIET MAĦRUĠA FIS-SNIN TA' QABEL

Fl-aħħar ta' Settembru 1985, l-iffirmar ta' kuntratti u konvenji għal art taħt l-Iskema tal-"Home Ownership" kien għadu sejjer bla heda. Il-qagħda f'dan il-qasam hija murija fuq Skeda V fil-paġni tan-nofs ta' dan il-ktejjeb.

Kuntratti ta' għoti b'ċens ta' art taħt din l-Iskema jistgħu jsiru biss wara li l-propjeta' tal-art tgħaddi mingħand il-Gvern għal għand l-Awtorita' tad-Djar permezz ta' Avviż Legali li jixxandar fil-Gazzetta tal-Gvern. It-trasferiment ta' l-art isir mid-Dipartiment tal-Artijiet li, wara li jiġu segwiti l-proċeduri kollha meħtieġa kif titlob il-liġi u malli jikkonkludi l-akkwist tal-art, jibgħat il-karti kollha meħtieġa minnufih lill-Awtorita' tad-Djar sabiex b'hekk jiġi mxandar l-Avviż Legali ta' trasferiment fil-Gazzetta tal-Gvern.

Tul dawn it-tnax-il xahar, 382 biċċa art taħt l-Iskema tal-"Home Ownership" saru propjeta' tal-Awtorita' tad-Djar permezz ta' din is-sistema. Skeda VI turi t-tqassim ta' dawn il-bċejjeċ ta' art li seta' jsir kuntratt fuqhom.

Ċ. BĊEJJEĊ TA' ART LI JINTELQU MINN MIN IKUN ĦADHOM

Fis-sena li għaddiet l-Awtorita' tad-Djar ħasset il-bżonn li tirrevedi il-proċedura kif "plot" diġa żviluppata taħt l-Iskema tal-"Home Ownership", tkun tista' tinbiegħ minn benefikarju għall-ieħor. Ir-raġunijiet għaliex il-benefikarju oriġinali ma jkunx jista' jkompli jibni l-art mogħtija lilu huma dawk li jitqiesu bħala ġustifikati.

L-Iskema li tfasslet ġdida tagħti l-opportunita' lil dawn applikanti jgħaddu l-art u l-benefikati ta' fuqha lil ħaddieħor u jitħallsu ta' l-ispejjeż tax-xogħol li jkunu għamlu jew sa 10% anqas tal-prezz li jitolbu basta li l-perit tagħhom jiċċertifika li x-xogħol għall-prezz mitlub ikun sar u li wkoll l-uffiċjali tekniċi tad-Dipartiment jikkonfermaw dan.

Talba għal offerti għax-xiri tal-bini mtella' fuq l-art tixxandar fil-Gazzetta tal-Gvern u fil-gazzetti lokali. Dawk li kienu applikaw fl-istess ħarġa ta' qabel taħt l-Iskema tal-'Home Ownership' u baqgħu ma ħadux 'plot', u jkunu interessati f'dan ix-xiri ta' bini mtella' diġa fuq art tal-Awtorita' tad-Djar, jingħataw preferenza fit-tfiegħ tal-offerti. Fl-istess waqt, ix-xogħol tat-trasferiment mill-bidu sal-aħħar irid isir taħt is-superviżjoni tal-Awtorita' tad-Djar.

VII. ŻJARAT FUQ IL-LOK TAX-XOGĦOL

It-Taqsima Teknika tal-Awtorita' tad-Djar tiġbor fiha uffiċjali li, barra li jagħtu tagħrif u għajnuna teknika u professjonali lill-Bord tal-Awtorita', jridu jieħdu ħsieb isegwu l-progress fl-iżvilupp ta' artijiet mogħtija taħt l-Iskema tal-'Home Ownership'.

Permezz taż-żjarat li jagħmlu ta' spiss dawn l-uffiċjali fuq il-post tax-xogħol u tar-rapporti li jiktbu dwar dak kollu li jaraw u jinnutaw waqt l-ispezzjoni tagħhom, l-Awtorita' tad-Djar qed tilħaq żewġ għanijiet, jiġifieri:

(i) Illi min ħa l-art ma ħallihiex żdingata u ma ħax ħsiebha, anzi, kif hu marbut li jagħmel, li beda x-xogħolijiet tal-bini fuqha u li miexi b'pass aċċettabbli f'dan l-iżvilupp.

(ii) Illi, kif jitlesta l-bini b'mod li l-benefikarju jista' jidħol fil-post il-ġdid, jiġi mitlub jagħti ċ-ċwievet ta' fejn joqgħod bħalissa lid-Dipartiment tad-Djar (kif ukoll kien marbut li jagħmel) u b'hekk ikun jista' jinqeda każ ieħor ta' familja fil-bżonn ta' akkomodazzjoni.

Fis-sena bejn Ottubru 1984 u Settembru 1985, l-uffiċċjali tat-Taqsima Teknika għamlu 5760 spezzjoni fuq artijiet f'Malta u 627 spezzjoni oħra ġewwa Għawdex.

Meta issir talba għall-estensjoni taż-żmien biex titlesta d-dar, il-Bord tal-Awtorita' tad-Djar jifli sewwa kull każ bħal dan minn fuq ir-rapporti tal-uffiċjali tekniċi u malli jkun sodisfat li t-talba hija ġġustifikata, jikkonċedi l-estensjoni għal ftit taż-żmien.

VIII. RINGRAZZJAMENT

Ma kienx ikun possibbli għall-Awtorita' tad-Djar illi twettaq dak kollu li għamlet f'din is-sena kieku ma kenitx għall-ħeġġa u l-ħidma tal-uffiċjali kollha, mill-kbir saż-żgħir, li taw sehemhom bis-sħiħ sabiex jirnexxu l-għanijiet kollha. Ta' dan ngħidulhom 'GRAZZI' mill-qalb. J'Alla nibqgħu mexjin daqshekk id f'id anki għall-ġejjieni. Ngħidu grazzi wkoll lid-Dipartimenti l-oħra kollha li b'xi mod jew ieħor taw l-għajnuna kollha tagħhom biex stajna inwettqu x-xogħol li sar matul is-sena, u lill-konsulenti legali li, meta nqalgħu problemi li ħtieġu l-għajnuna tagħhom, dejjem tawna pariri siewja.

AWTORITA TAD-DJAR

organizzazzjoni

qaghda fit-30 ta' Settembru 1985

BORD

SEGRETARJAT
- segretarju
- 2 skrivani
- tajpista
- student haddiem (amm. pubblika)

SKEMA HOME OWNERSHIP
- uffiċċjal amministrativ
- assistent amministrativ
- 2 ufficjali ezekutivi
- 3 skrivani
- 2 tajpisti
- studenta haddiema (ligi)

FINANZI
- ufficcjal finanzjarju
- 3 skrivani
- tajpista
- student haddiem (accountancy)

TAQSIMA TEKNIKA
- perit
- ufficcjal tekniku II
- ufficcjal tekniku tax-xogholijiet
- disinjatur
- skrivan

- messaggier II
- messaggier I
- xufier/messaggier
- operatur tat-telefon
- haddiem fuq xoghol tà tindif

SKEDA I

AWTORITA TAD-DJAR

FEJN JOQOGHDU FAMILJI LI JEHTIEGU AKKOMODAZZJONI XIERQA

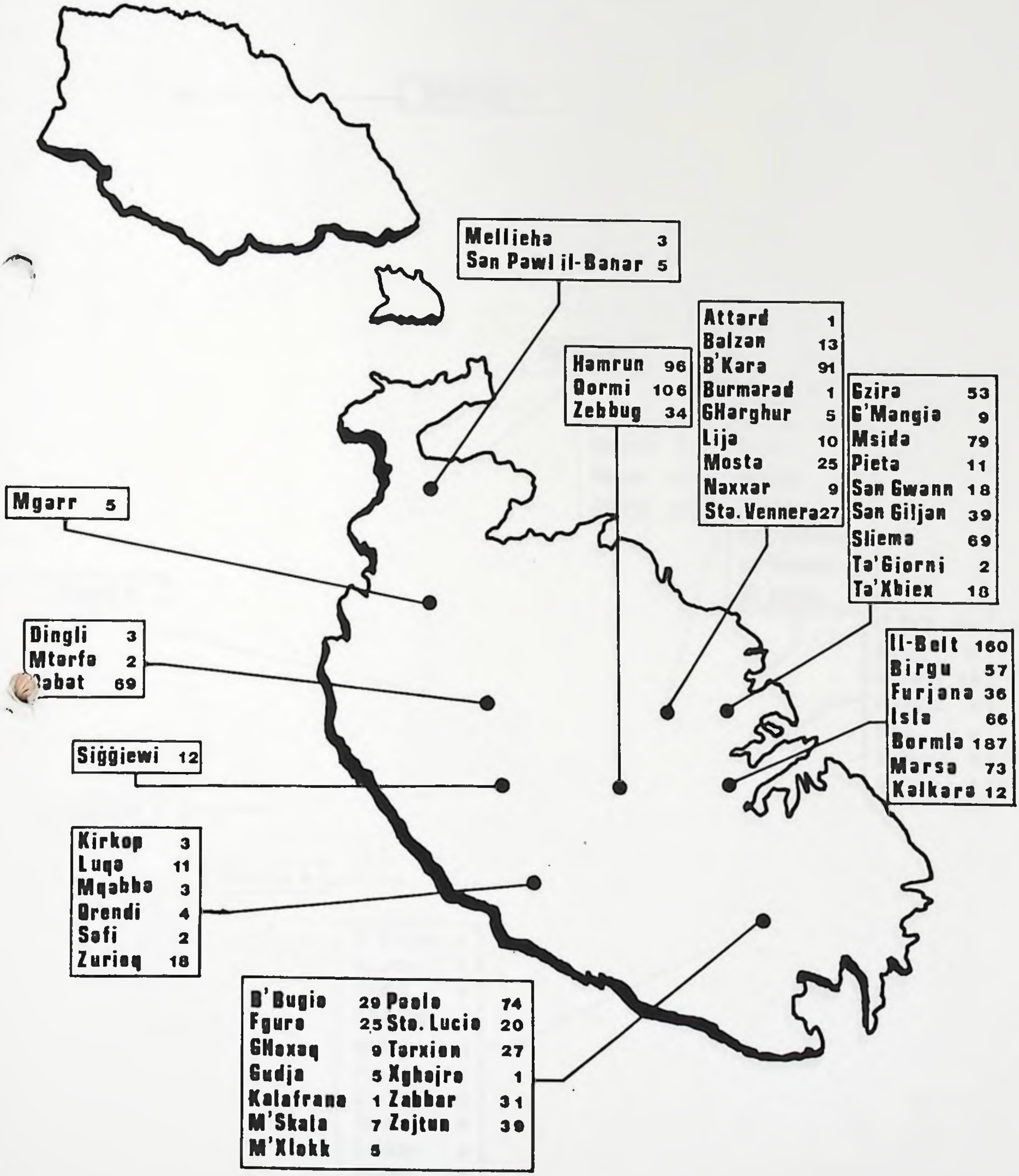

AWTORITA TAD-DJAR

L-AKKOMODAZZJONI LI NGHATAT LILL-FAMILJI F'POST TAL-GVERN

MATUL L-1984/1985

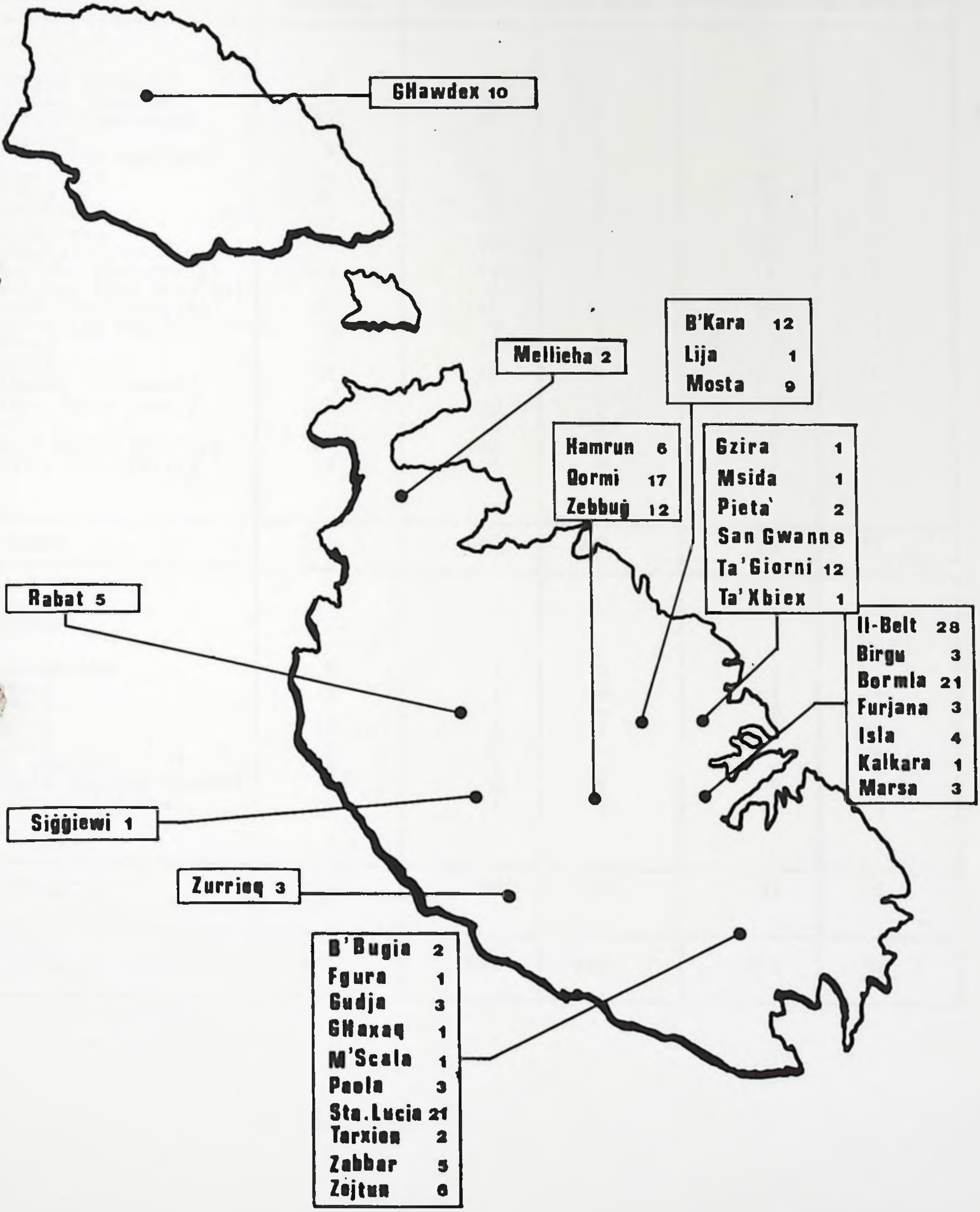

AWTORITA TAD-DJAR

is-seba harġa ta' artijiet taht l-iskema "home ownership"

LOKALITA'	Numru ta' artijiet imxandra	Applikazzjonijiet mitfugħa minn		"Plots" li ngħataw lil	
		Għarajjes	Miżżewġin	Għarajjes	Miżżewġin
B'Buġia (Fażi I)	2	1	1	1	1
B'Buġia (Fażi II)	18	28	15	12	6
Buġibba (Tal-Veċċ)	52	17	8	17	8
Cospicua (St Helen Bastion)	4	2	2	2	2
Dingli III	57	35	8	35	7
Kirkop II	26	8	3	8	2
Manikata	4	1	1	1	-
Marsaxlokk (Kavallerizza)	25	14	13	12	13
Mellieħa (Tal-Braġġ)	19	14	1	14	1
Mellieħa (Ta' Penellu)	1	-	-	-	-
Mosta (Taż-Żokrija)	60	111	40	43	17
Mqabba (By Pass)	4	9	6	3	1
Mtarfa	1	13	6	1	-
Qrendi (Qasam tal-Warda)	18	12	7	11	7
Rabat (Għar Barka)	1	30	7	1	-
Safi	9	3	2	3	2
Santa Luċija (Fażi V)	28	162	80	18	10
Żabbar (Tal-Plier)	2	26	9	2	-
TOTAL	331	486	209	184	77
GĦAWDEX					
Għajnsielem	2	7	3	2	-
Għasri	5	1	-	1	-
Kerċem	7	6	-	6	-
Munxar	19	3	1	3	1
Sannat	7	6	-	6	-
San Lawrenz	13	2	-	2	-
Xagħra (Church Street)	5	4	2	3	2
Xewkija (Ta' Ġok)	14	11	7	10	4
TOTAL	72	40	13	33	7
TOTAL TA' KOLLOX	403	526	222	217	84

AWTORITA TAD-DJAR

kuntratti u konvenji iffirmati ghall-ghoti b'cens ta' artijiet taht l-iskema 'home-ownership'

HARGA	KUNTRATTI	KONVENJI	TOTAL
I (1977)	118	XEJN	118
II (1979)	630	105	735
III (1981-Jan.)	628	248	876
IV (1981-Nov.)	503	439	942
V (1982)	530	763	1,293
VI (1984)	253	124	377
TOTAL	2,662	1,679	4,341

qaghda fit-30 ta' Settembru 1985

AWTORITA TAD-DJAR

Kemm-il Bicca Art tal-"Home Ownership" GHaddiet GHand l-Awtorita tad-Djar Matul l-1984/85

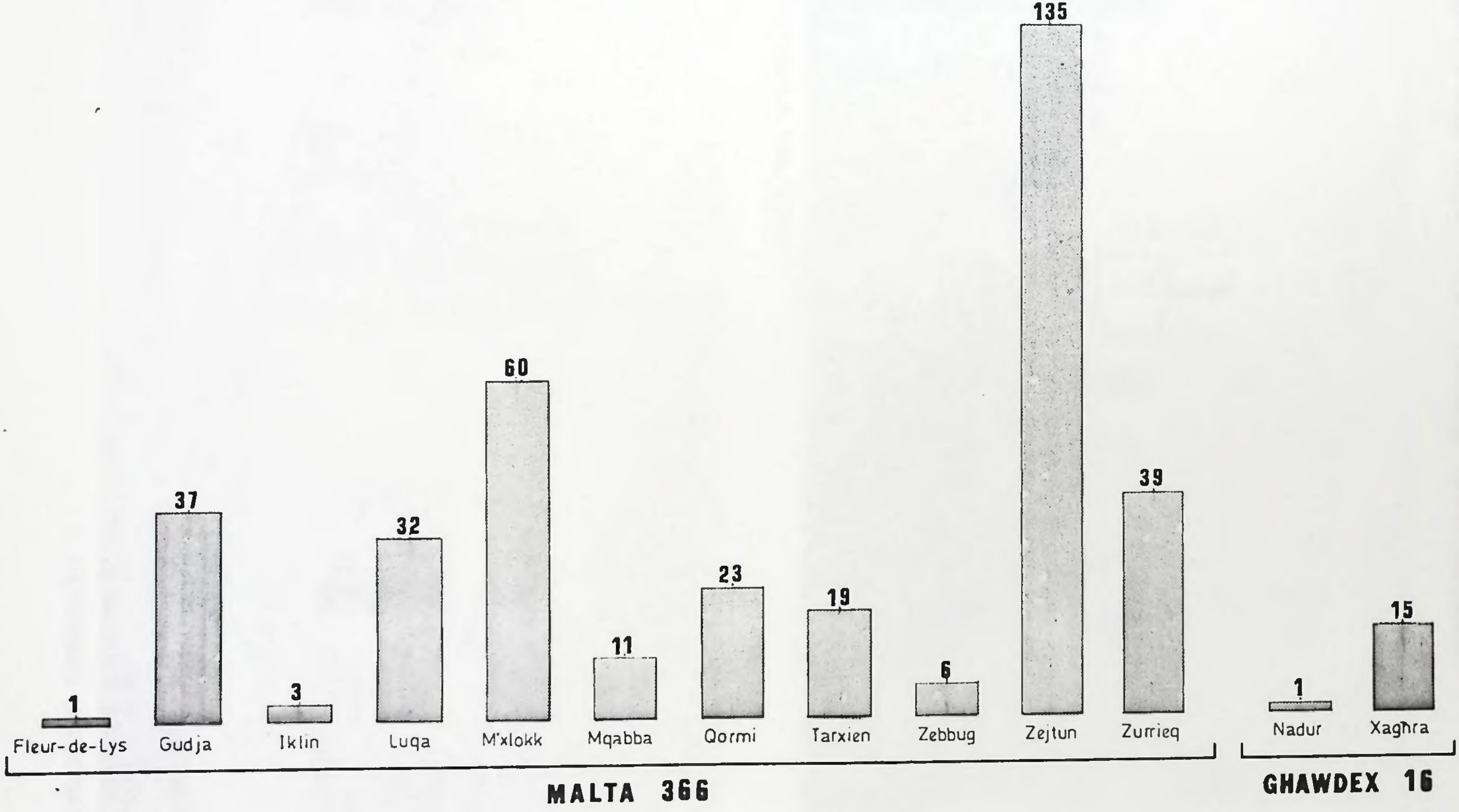

SKEDA VI

BINI FUQ ART TAL-"HOME OWNERSHIP"

F'MALTA (TA' FARŻINA HAL QORMI)

....U F'GHAWDEX (VICTORIA)

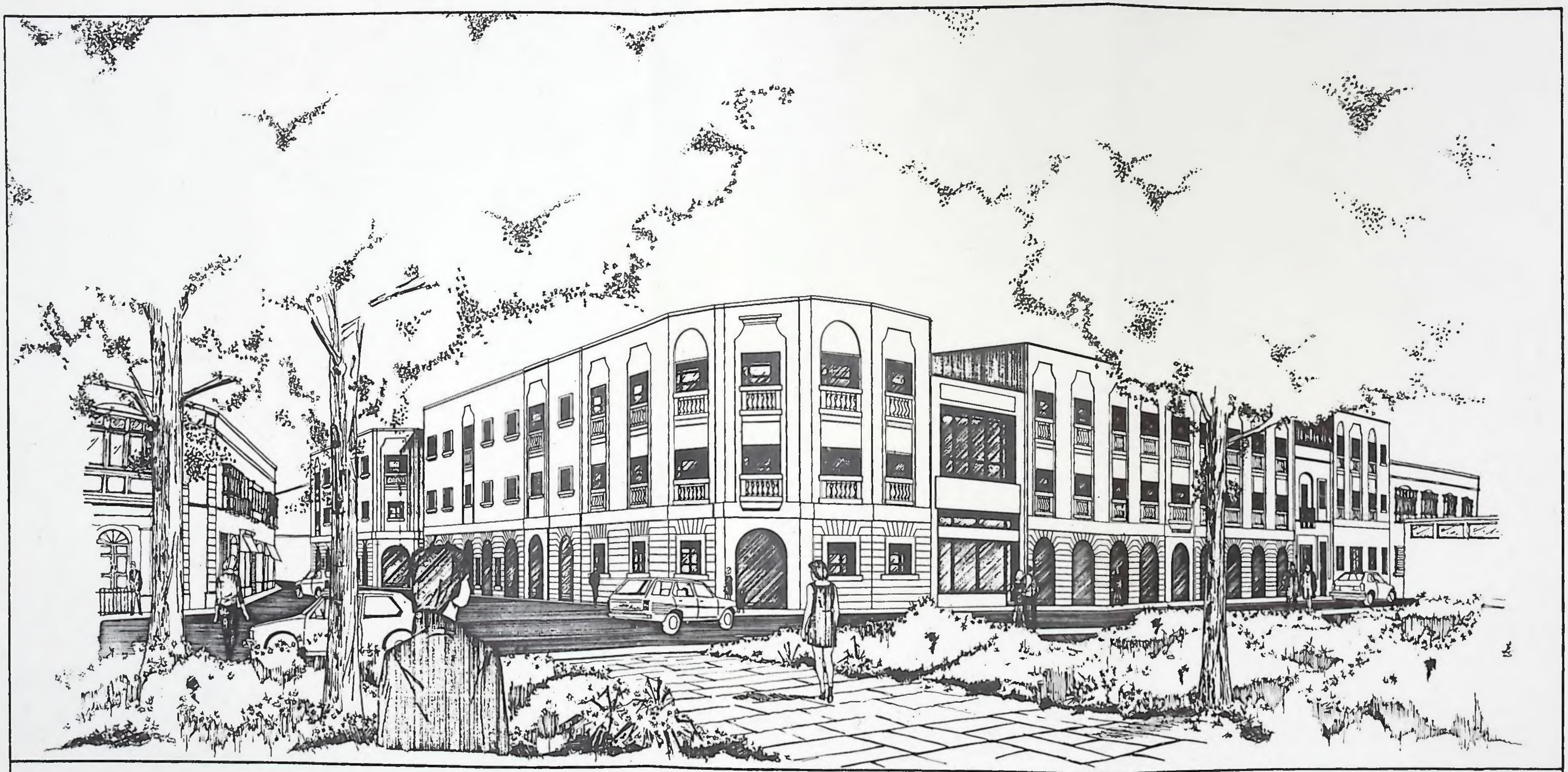

GZIRA RESIDENTIAL - COMMERCIAL COMPLEX

BELT IL-ĠMIEL

A W T O R I T A ' T A D - D J A R

RAPPORT FINANZJARJU 1984 - 1985

A. NEFQA KAPITALI

Mill-flejjes li jintefqu kull sena fil-qasam tad-Djar, l-Awtorita' tad-Djar taghti hi wkoll is-sehem taghha billi tohrog mill-fondi taghha sabiex jithallsu xi xogholijiet li jkunu jsiru f'dan is-servizz socjali. Matul it-tnax-il xahar li ghaddew, l-Awtorita' tad-Djar harget somma ta' Lm 123,433 f'Nefqa Kapitali bhal din: minn din is-somma, ntefqu Lm 119,000 f'xogholijiet sabiex jitkompla jigi irrangat il-kumpless ta' Belt il-Ġmiel, progett li ghandu l-ghan li jibdel is-sura ta' post li qabel kien jintuża bhala barrakki ghas-Suldati Inglizi f'Belt ġdida b'ghadd ta' residenzi u facilitajiet civici u sportivi.

B. BEJGH TA' DJAR U APPARTAMENTI TAL-GVERN

Il-Gvern jghin lill-Awtorita' tad-Djar tibni fondi sabiex minnhom thallas ghal xoghol ta' żvilupp fil-qasam tad-djar. Ghalhekk, djar u appartamenti tal-Gvern jinbieghu mill-Awtorita' tad-Djar taht "policy" mfassla bejnha u l-Gvern bil-ghan li jidhlu l-flus waqt li tinghata ghajnuna anki lix-xerrej.

1. POSTIJIET BATTALA TAL-GVERN LI JINBIEGHU

Matul is-sena bejn Ottubru 1984 u Settembru 1985, l-Awtorita' tad-Djar harget avviżi ta' bejgh ta' postijiet battala tal-Gvern f'Belt il-Ġmiel, il-Belt Valletta, il-Birgu, il-Marsa u ż-Żurrieq. Sussidju qawwi fuq il-prezz tal-bejgh gie offrut f'dawk l-avviżi, hlief fil-każ fejn il-bejgh kien imxandar li kien qed isir bl-offerta.

F'dawn l-ahhar tnax-il xahar l-Awtorita' tad-Djar bieghet 7 vilel u 54 terrani u mezzanini f'Belt il-Ġmiel, 'maisonette' f'Marsaskala, u 5 idjar ohra f'diversi postijiet ta' Malta. Mill-bejgh ta' dawn is-67 post battal, l-Awtorita' tad-Djar dahhlet Lm 323,824 waqt li s-sussidji fuq il-prezz tal-bejgh taghhom lahqu Lm 249,484. 56 ruh minn dawk li xtraw dawn il-postijiet ibbenefikaw ukoll minn self totali ta' Lm 178,538 billi ghażlu li jiehdu dan l-ammont u jhallsu rata sussidjata ta' imghax ta' bejn 3 u 5 fil-mija, fil-maggoranza tal-każi.

2. POSTIJIET TAL-GVERN MIXTRIJA MINN MIN JIKRIHOM

2.1 Bhas-snin ta' qabel, l-Awtorita' tad-Djar laqghet talbiet ta' xiri minghand nies li jkunu qed jikru dar jew appartament minghand il-Gvern.

Fit-tnax-il xahar li ghadhom kif ghaddew, l-Awtorita' tad-Djar irceviet 90 talba ta' xiri minghand inkwilini ta' postijiet tal-Gvern.

L-applikazzjonijiet kollha li rċeviet l-Awtorita' mqassma hekk:

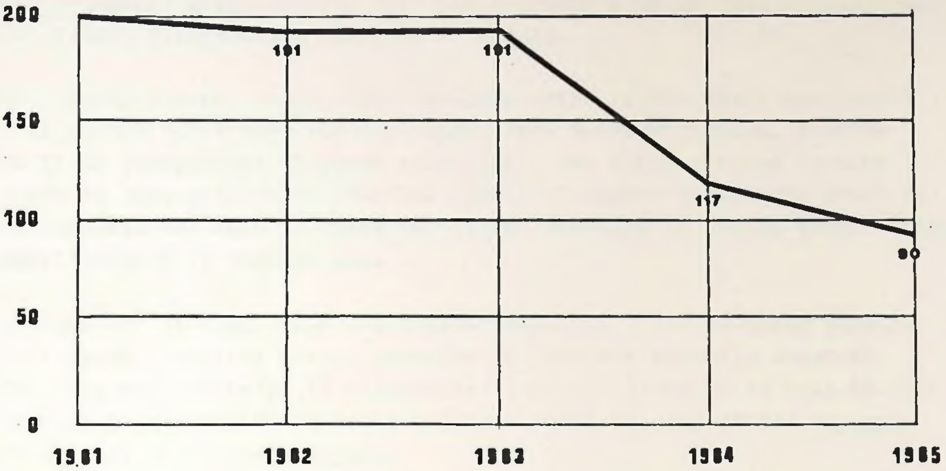

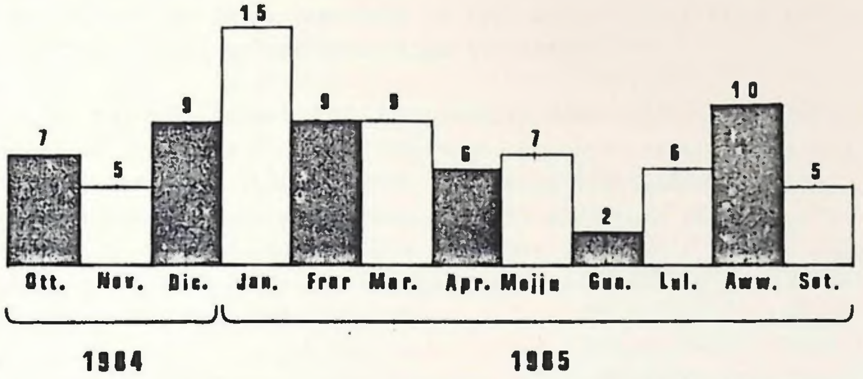

Għalkemm jidher li f'erba' snin, in-numru ta' talbiet għax-xiri niżel b'aktar minn nofs, wieħed jista' jqis li

(i) huwa normali li fis-snin bikrin ta' kwalunkwe skema, it-talbiet tat-tisħib fiha jkunu aktar qawwijja.

(ii) minħabba li l-kera li jħallsu l-inkwilini ta' postijiet tal-Gvern hija baxxa ħdejn kirjiet oħra tal-lum, allura issib min jippreferi li jibqa' jħallas dik is-somma żgħira ta' kull tliet xhur minflok joħroġ kapital f'daqqa.

2.2 Biex naghtu spinta halli l-pubbliku jsir jaf aktar kif tahdem l-Iskema tal-bejgh ta' postijiet tal-Gvern, sejjer johrog ktejjeb, kif diga gie mhabbar, li jaghti t-taghrif kollu mehtieg dwar din l-Iskema u li sa jkun fl-idejn ta' kull min jixtieq jikkonsultah fil-jiem li gejjin.

2.3 Mill-banda l-ohra, l-Awtorita' tad-Djar rega' kellha wkoll applikanti li wara li ghamlu talba biex jixtru, regghu lura t-talba taghhom, l-aktar minhabba li ma joghgobhomx il-prezz tal-bejgh. Dan jigri ghaliex in-nies ikunu jridu li jigu meqjusa li ghandhom jidhlu fl-izghar kategorija b'mod li jkollhom sussidju ta' nofs il-prezz tal-bejgh, minkejja li d-dhul qawwi taghhom ma jippermittilhomx li jaghmlu dan.

Il-'policy' li timxi biha l-Awtorita' tad-Djar f'dan il-qasam hija l-aktar wahda gusta, ghaliex propju minhabba li jinghata sussidju daqshekk qawwi fuq il-prezz tal-bejgh li l-Awtorita' tad-Djar tinsisti li tqis id-dhul kollu tal-applikant, sabiex fl-ahhar taccerta ruhha li min jista' l-anqas biss jibbenefika mill-akbar ghajnuna.

2.4 Meta l-art li fuqha mibnija postijiet tal-Gvern tkun ghadha ma nxtratx ghal kollox mill-Gvern, ma jkunx possibbli li jsir kuntratt ta' bejgh ta' dawk il-postijiet lill-inkwilini sakemm l-art tigi akkwistata.

L-Awtorita' tad-Djar hasbet sabiex ma thallix dawn l-inkwilini jistennew zmien twil qabel ma jkunu jistghu jaraw ix-xewqa li jixtru darhom titwettaq. Ghalhekk, tfasslet skema ta' bejgh permezz ta' ftehim preliminari li fiha jithallas il-prezz kollu tal-bejgh, li jkun garantit minn naha tal-Awtorita' tad-Djar. Fuq dan it-tip ta' bejgh, jista' jinghata wkoll self b'rata issussidjata ta' imghax, billi l-Awtorita' tad-Djar taghmel tajjeb hi permezz ta' garanzija mal-Lohombus ghall-flus.

Din l-Iskema tfasslet wara diskussjonijiet twal bejn l-Awtorita' tad-Djar, id-Dipartiment tal-Artijiet u nies legali mill-Ufficcju tal-Avukat Anzjan tar-Repubblika.

2.5 Bejn Ottubru 1984 u Settembru 1985, l-Awtorita' tad-Djar bieghet 46 post tal-Gvern lil min jikrihom. Minn dan il-bejgh, l-Awtorita' tad-Djar irceviet is-somma ta' Lm 161,997, u harget Lm 157,630 f'sussidji fuq il-prezzijiet tal-bejgh ta' dawn il-postijiet. Minn dawn is-46 xerrej, 31 ruh issellfu total ta' Lm 74,500 b'imghax, f'hafna kazi, ta' 3 jew 5 fil-mija biss. Dan is-self ghenhom sabiex jifirxu fuq medda ta' 25 sena il-hlas tal-prezz tax-xiri.

Kif wiehed jista' jinnota mit-tabella fil-pagna ta' wara, ix-xiri ta' djar minn min jikrihom rega' kien aktar popolari minn xiri ta' appartamenti.

1984 - 1985

BEJGH LIL MIN JIKRI POST TAL - GVERN

	DJAR	APPARTAMENTI
MALTA		
Attard	-	1
Birkirkara	4	1
Bormla	-	1
Ghaxaq	1	-
Hamrun	1	-
Marsa	1	-
Marsaxlokk	2	-
Mellieha	-	1
Mġarr	2	-
Naxxar	3	-
Pieta'	-	1
Qormi	-	1
Qrendi	1	-
Rabat	1	2
Safi	1	-
San Pawl il-Bahar	-	1
San Ġwann	1	1
Siġġiewi	1	-
Ta' Xbiex	-	1
Valletta	1	-
Żabbar	2	1
Żejtun	2	-
Żurrieq	4	-
GHAWDEX	3	3
T O T A L I	31	15

AWTORITA TAD-DJAR

Sussidji Fuq Bejgh Ta' Djar u Appartamenti Tal-Gvern F'kull Sena Finanzjarja B'sehh mis-26 t'Awissu 1981

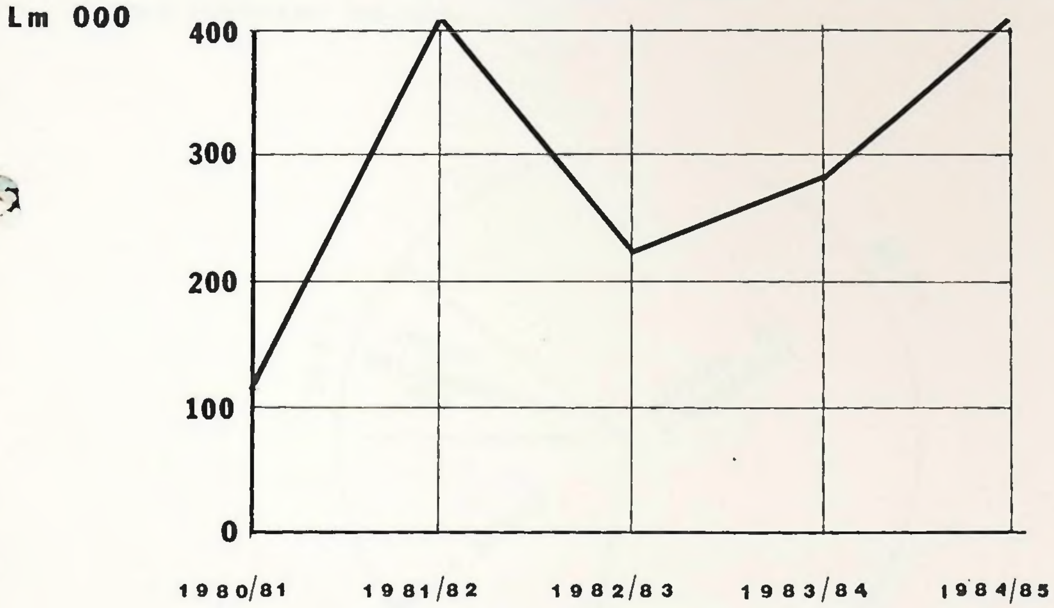

Sena	Postijiet Vojta	Postijiet Mikrija	Total
	Lm	Lm	Lm
1980/81	95,195	19,674	114,869
1981/82	29,828	374,680	404,508
1982/83	–	225,905	225,905
1983/84	71,132	205,536	276,668
1984/85	249,484	157,630	407,114
	445,639	983,425	1,429,064

ċ. DHUL U INFIEQ RIKORRENTI

Fil-bidu tas-sena finanzjarja li għaddiet, kien mistenni li l-infieq rikorrenti (jiġifieri l-ispejjeż li jridu jkomplu jitħallsu sabiex jibqa' miexi x-xogħol ta' kuljum) sa Settembru 1985 kien se jiżboq id-dħul rikorrenti (li huwa d-dħul regolari bħal ċnus tal-artijiet, imgħaxijiet fuq investimenti eċċ) b'Lm 252,650. Din l-istima wieħed jista' jgħid seħħet billi għalaqna is-sena finanzjarja 1984/1985 bi żbilanċ fuq il-fond rikorrenti ta' Lm 233,791.

Bħas soltu, l-akbar spiża marret sabiex jitħallsu s-sussidji fuq l-imgħaxijiet ta' self li jkun ittieħed mill-Lohombus minn dawk li jew se jieħdu art b'ċens taħt l-Iskema tal-"Home Ownership" jew inkella se jixtru dar tal-Gvern mingħand l-Awtorita' tad-Djar.

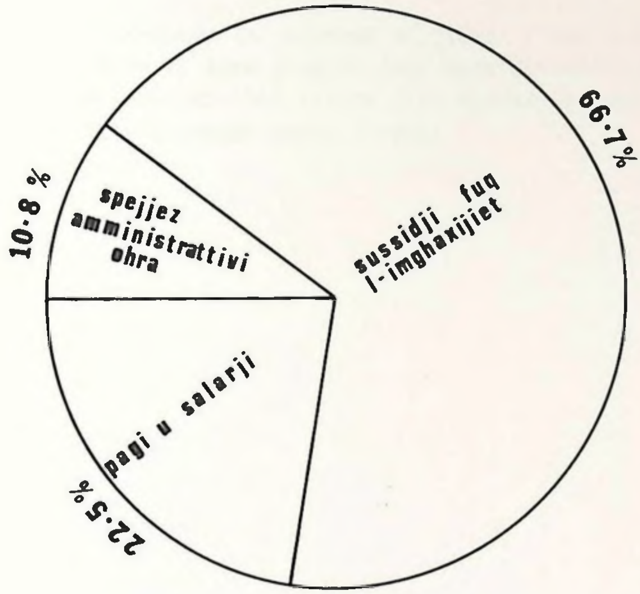

Sussidji fuq l-imgħaxijiet tas-self mill-Lohombus	....	Lm 242,827	66.7%
Pagi u salarji	....	Lm 81,907	22.5%
Spejjeż amministrattivi	....	Lm 39,267	10.8%
		Lm 364,001	100 %

D. REVIŻJONI TA' RATI TA' IMGHAX TA' SELF MILL-LOHOMBUS

Meta hargu l-artijiet b'ċens taht l-Iskema tal-"Home Ownership" f'Novembru 1981 u Settembru 1982, wahda mill-kundizzjonijiet kienet torbot lil min jiehu l-art u jissellef mill-Lohombus biex jibniha illi fi żmien sentejn minn meta jigbed is-self, irid iwieġeb għal sejha li tibda issirlu kull sentejn li jagħti rendikont tad-dhul tal-familja tiegħu dak in-nhar, u b'hekk ir-rata ta' imghax tinbidillu kemm-il darba t-tibdil li jkollu f'dan id-dhul ikun sostanzjali. Dan l-eżerċizzju nhadem għall-ewwel darba gheluq is-sena 1984, meta l-Awtorita' tad-Djar u l-Lohombus hadmu id f'id sabiex kisbu t-taghrif mehtieġ mingħand l-ewwel 136 ruh li kienu affetwati minn din il-kundizzjoni. Dawn kienu kollha benefikarji ta' biċċa art mill-Harġa li ġiet avżata fil-Gazzetta tal-Gvern f'Novembru 1981 tal-Iskema tal-"Home Ownership". Minn dawn il-136 persuna, 46 nbidlitilhom ir-rata ta' imghax (37 żdid-itilhom u 9 naqsitilhom) b'mod li din, ghas-sentejn li ġejjin, tkun tirrifletti l-qaghda finanzjarja ta' kull wiehed minnhom fl-ahhar tal-1984.

Mal-milja taz-zmien, in-numru ta' persuni li jidhlu f'dan l-eżerċizzju ghandu jkompli jikber minhabba li issa jkompli jsir wara Diċembru ta' kull sena. Tant hu hekk li fil-bidu tal-1986 jibdew jiġu misharrġa anke dawk il-benefikarji li hadu self mill-Lohombus matul l-1983.

SELF MILL-LOHOMBUS TAHT L-ISKEMI TAL-AWTORITA TAD-DJAR

SKEMA	KEMM FADAL NIES LI NTRABTU B'SELF	SELF		KEMM JONQOS JITHALLSU IMGHAXIJIET SAL-AHHAR SENA TAS-SELF			TOTAL TA' (B) + (C)
		ORIGINALI	KEMM GHAD IRID JITHALLAS LURA	(A) MILL-INDIVIDWU	(B) MILL-AWTORITA' TAD-DJAR	(C) MILL-LOHOMBUS	
		Lm	Lm	Lm	Lm	Lm	Lm
XIRI TA' BINI TAL-GVERN MIBNI LEST	707	2,208,003 Self Medju (3,123)	1,733,424	786,975 Per Capita (1,113)	329,790 (466)	257,796 (365)	587,586 (831)
SKEMA TAL-"HOME OWNERSHIP"							
L-Ewwel Harga (1977) u It-Tieni Harga (1979)	466	2,161,485 Self Medju (4,638)	1,855,093	841,080 Per Capita (1,805)	455,911 (978)	299,359 (642)	755,270 (1,620)
It-Tielet Harga (Jan 1981)	638	3,107,185 Self Medju (4,870)	2,776,930	1,766,040 Per Capita (2,768)	386,506 (606)	496,783 (779)	883,289 (1,385)
Ir-Raba Harga (Nov 1981)	702	3,140,136 Self Medju (4,473)	2,981,587	1,437,850 Per Capita (2,048)	1,475,198 (2,101)	672,324 (958)	2,147,522 (3,059)
Il-Hames Harga (1982)	1,114	5,015,547 Self Medju (4,502)	4,898,505	2,300,067 Per Capita (2,065)	2,688,313 (2,413)	1,151,343 (1,034)	3,839,656 (3,447)
SELF ADDIZZJONALI	82	270,378	254,720	243,717	- 45,661	45,661	-
TOTAL SKEMA TAL-"HOME OWNERSHIP"	3,002	13,694,731	12,766,835	6,588,754	4,960,267	2,665,470	7,625,737
TOTALI TA' KOLLOX	3,709	15,902,734 Self Medju (4,287)	14,500,259	7,375,729 Per Capita (1,988)	5,290,057 (1,426)	2,923,266 (788)	8,213,323 (2,214)

Qaghda fit-30 ta' Settembru 1985

NOTI DWAR SKEDA VIII F'PAĠNA 19

(i) Meta nħadmu l-figuri murija fi Skeda VIII fil-paġna ta' qabel, tqiesu dawn iċ-ċirkustanzi:

A. Li l-bilanċ tas-self li kien għad fadallu jinġibed fl-aħħar ta' Settembru 1985, fil-fatt inġibed kollu f'daqqa fl-1 t'Ottubru 1985.

B. Li r-rati ta' imgħax mhumiex se jinbidlu sakemm jitħallas lura s-self kollu.

Ċ. Li l-ħlasijiet lura tas-self u imgħax mill-individwu ta' kull xahar jibqgħu jsiru regolarment sal-aħħar sena tas-self bl-ammont miftiehem u fil-ġurnata miftiehma.

(ii) In-nies li issellfu taħt l-Iskema ta' Self Addizzjonali fil-kotra tal-każi jkollhom self ieħor taħt waħda mill-Iskemi tal-'Home Ownership' b'rata sussidjata ta' imgħax.

A W T O R I T A' T A D - D J A R

ESTIMI TA' DHUL U INFIEQ

GHAS-SENA 1985 - 1986

A. HARSA ĠENERALI

L-Awtorita' tad-Djar qiegħda tara li s-servizzi li hija toffri qed ikunu aktar u aktar imfittxija. Barra minn hekk, hija trid tkompli tagħti l-kontribut tagħha billi tibqa' għaddejja bix-xogħol fejjiedi tal-imgħoddi bil-għan li ittaffi dejjem aktar il-qagħda tal-familji li jeħtieġu akkomodazzjoni xierqa.

Għas-sena finanzjarja 1985/1986, l-Awtorita' tad-Djar qed tipproponi għalhekk li terġa' tivvota flus għal infieq fi proġetti ta' modifikazzjoni u irranġar għal skopijiet residenzjali ta' propjeta' li kienet qabel tintuża mis-Servizzi Ingliżi.

Il-bejgħ ta' propjeta' tal-Gvern kemm lil min joqgħod fiha diġa' kif ukoll lil min tiġi allokata lilu battala se jibqa' sejjer tul is-sena li ġejja, kif se jkomplu ukoll l-allokazzjonijiet mill-Awtorita' tad-Djar ta' postijiet tal-Gvern b'kiri taħt il-'policy' tagħha.

Sadattant, l-Awtorita' tad-Djar mhux biss trid tieħu ħsieb li tivvota flejjes biżżejjed għat-tmexxija tax-xogħol ta' kuljum, iżda trid taħseb ukoll għall-ħlas ta' sussidji (li din is-sena li ġejja se jkunu jlaħħqu madwar Lm 300,000) li jridu jitħallsu għal numru ta' snin fuq self għal xiri ta' djar u għall-għoti b'ċens ta' bċejjeċ ta' art tal-imgħoddi. Ta' min wieħed jinnota li l-flus minfuqa f'sussidji fuq dan is-self qiegħed jiżdied minn sena għall-oħra.

It-tbassir muri b'mod ġenerali fit-Tabella li jmiss u b'mod aktar dettaljat fit-Tabelli ta' wara huwa msawwar fuq il-prinċipji mfehma aktar qabel.

AWTORITA' TAD - DJAR

L-ESTIMI GĦAS - SENA 1985/1986

FIL - QOSOR

DĦUL	Lm	HRUĠ	Lm
- Bejgħ ta' postijiet tal-Gvern (Tabella Ċ)	480,000	- Nefqa Kapitali (Tabella B)	159,000
- Dħul Rikorrenti (Tabella D)	141,300	- Nefqa f'Sussidji (Tabella E)	295,000
	621,300	- Nefqa oħra Rikorrenti (Tabella E)	335,550
- Defiċit (li joħroġ mill-fondi tal-Awtorita' tad-Djar)	168,250		
	789,550		789,550

B. NEFQA KAPITALI

NEFQA 1983/1984	1984/1985		DETTAL	STIMA 1985/1986	NOTI
	STIMA	NEFQA			
Lm	Lm	Lm		Lm	
213,193	13,300	4,433	1. Ħlasijiet fuq Programmi ta' Bini ta' qabel	3,000	Ħlasijiet finali għat-tqegħid ta' kmamar tal-banju u kontijiet ta' dawl u ilma f'appartamenti tal-Gvern li nbnew m'ilux u li għadhom ma tħallsux
310,800	250,000	119,000	2. Xogħolijiet ġewwa Belt il-Ġmiel	156,000	Tkomplija tat-II Fażi tal-Proġett li ġiet mifruxa fuq sentejn mill-1984. 18-il residenza minbarra garaxxijiet, ħwienet eċċ, għandhom jitlestew f'din il-Fażi.
-	30,000	-	3. 'Refurbishing'	-	Inkorporat fil-Programm ta' Rikostruzzjoni tal-Gvern
523,993	293,300	123,433	T O T A L I	159,000	

Ċ. DHUL MINN BEJGĦ TA' POSTIJIET TAL-GVERN

DHUL 1983/1984	1984/1985		DETTAL	STIMA 1985/1986	NOTI
	STIMA	DHUL			
Lm	Lm	Lm		Lm	
245,236	579,000	324,881	1. Bejgħ ta' postijiet battala	330,000	Lm 152,405 huwa dhul minn bejgħ ta' 37 post f'Belt il-Ċmiel, il-Birgu u nħawi oħra, liema bejgħ inbeda fl-1984/85 bi ħlas ta' depożiti mix-xerrejja. Id-dhul minn 27 post ieħor mistenni jkun Lm 177,595.
253,911	297,000	161,997	2. Bejgħ ta' postijiet lil min jikrihom	150,000	Stima għall-bejgħ ta' 50 post lil inkwilini.
499,147	876,000	486,878	T O T A L I	480,000	

D. DHUL RIKORRENTI

DHUL 1983/1984	1984/1985		DETTAL	STIMA 1985/1986	NOTI
	STIMA	DHUL			
Lm	Lm	Lm		Lm	
1,378	1,200	641	1. Kera ta' postijiet tal-Gvern li jkunu se jinbiegħu lill-inkwilini	3,800	Somma arretrata ta' kirjiet (Lm 3,400) għal djar li se jinbiegħu lura lill-Gvern se titħallas fil-bidu tas-sena lill-Awtorita' tad-Djar.
59,182	67,000	69,537	2. Ċnus ta' artijiet li ħarġu taħt l-Iskema tal-'Home Ownership'	78,500	Dħul minn ċnus ta' 'l fuq minn 3,000 biċċa art li għaddew għand l-Awtorita' tad-Djar mingħand il-Gvern għall-Iskema "Home Ownership".
58,801	53,000	60,032	3. Imgħax minn investimenti u flus fil-Bank	59,000	
119,361	121,200	130,210	T O T A L I	141,300	

E. INFIEQ RIKORRENTI

NEFQA 1983/1984	1984/1985		DETTAL	ŜTIMA 1985/1986	NOTI
	STIMA	NEFQA			
Lm	Lm	Lm		Lm	
87,744	93,500	81,907	1. Salarji, pagi, eċċ.	280,000	Vot li ġie miżjud sabiex jlaħħaq ma' spejjeż oħra li l-Awtorita' tad-Djar se jiżdidulha matul is-sena id-dieħla
2,172	6,000	2,300	2. Ħtiġijiet tal-uffiċċju	6,500	
6,200	7,000	5,882	3. Trasport	14,800	
504	300	210	4. Spejjeż mixxellanji	300	
750	750	750	5. Kera tal-uffiċċju	750	
507	800	517	6. Ħlas ta' dawl u ilma tal-uffiċċju	700	
800	200	-	7. Ħlas lura ta' flus depożitati taħt l-Iskema tal-"Home Ownership" (Tieni Harġa)	200	L-aħħar ħlas ta' depożitu se jsir matul l-1985/1986
161,346	234,000	242,827	8. Sussidji fuq imgħaxijiet ta' self mill-Lohombus lill-benefikarji	295,000	
30,151	30,000	28,308	9. Imgħaxijiet fuq self għall-iżvilupp	31,000	
1,300	1,300	1,300	10. Ħlas lill-udituri	1,300	
291,474	373,850	364,001	T O T A L I	630,550	